

TARPTAUTINĖ MOKSLINĖ KONFERENCIJA

ABIEJŲ TAUTŲ SOSTINIŲ KATEDROS

**Krokuvos ir Vilniaus
vyskupiškiosios bažnyčios**

2016 m. spalio 12–14 d.

Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės
valdovų rūmai
Katedros a. 4, Vilnius

MIĘDZYJARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA

STOŁECZNE KATEDRY OBOJGA NARODÓW

**Kościóły biskupie
w Krakowie i Wilnie**

12–14 października 2016 r.

Pałac Wielkich Książąt Litewskich
Pl. Katedralny 4, Wilno

KONFERENCIJOS ORGANIZATORIAI /

ORGANIZATORZY KONFERENCJI

Nacionalinis muziejus
Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai /
Muzeum Narodowe –
Pałac Wielkich Księżąt Litewskich

Vavelio karališkoji pilis –
Valstybiniai meno rinkiniai /
Zamek Królewski na Wawelu –
Państwowe Zbiory Sztuki

KONFERENCIJOS ORGANIZAVIMO PARTNERIAI /

PARTNERZY ORGANIZACYJNI KONFERENCJI

Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas /
Wydział Historyczny Uniwersytetu Wileńskiego

Lietuvos istorijos instituto Lietuvos Didžiosios
Kunigaikštystės istorijos skyrius /
Zakład Historii Wielkiego Księstwa Litewskiego w
Instytucie Historii Litwy

Bažnytinio paveldo muziejus, Vilnius /
Muzeum Dziedzictwa Sakralnego w Wilnie

Lietuvos Respublikos ambasada
Lenkijos Respublikoje /
Ambasada Republiki Litewskiej
w Rzeczypospolitej Polskiej

Lenkijos institutas Vilniuje /
Instytut Polski w Wilnie

KONFERENCIJOS RĖMĖJAS /

SPONSOR KONFERENCJI

Lietuvos kultūros taryba /
Litewska Rada Kultury

KONFERENCIJOS KOORDINATORIAI /

KOORDYNATORZY KONFERENCJI

Krzysztof J. Czyżewski
Marijus Uzorka

OFICIALIOS KONFERENCIJOS KALBOS /

OFICJALNE JĘZYKI KONFERENCJI

Lietuvių ir lenkų (synchroninis vertimas) /
Litewski i polski (przekład simultaniczny)

Trumpa konferencijos anotacija

Krokuvos ir Vilniaus katedrų istorija domėtasi ne kartą, tačiau niekada nebuvo nagrinėjami jų tarpusavio ryšiai. Abi bažnyčios atliko ir vis dar atlieka reikšmingą vaidmenį lietuvių ir lenkų nacionalinės savimonės, politinės kultūros, senųjų ir modernių valstybinių tradicijų formavimo procese. Katedrų ryšiai buvo puoselėjami tiek diecezijų ordinarų, tiek katedrų kapitulų lygmenimis, o jų atstovų sprendimai turėjo svarių geopolitinių, ekonominių bei kultūrinių padarinių. Akivaizdu, kad daugybė klausimų vienodai aktualūs abiem šventovėms Abiejų Tautų Respublikos – Lenkijos Karalystės ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės – dviejose sostinėse. Mokslininkai, savo atliekamuose abiejų katedrų tyrimuose keldami analogiškus klausimus, išryškindami jų panašumus ir skirtumus, tikėtina, gali pasiekti nelauktų ir iki šiol nesvarstytų tyrimų rezultatų. Todėl pasitelkus skirtingų sričių – istorijos, pagalbinių istorijos mokslų, meno istorijos, literatūros, kultūros ir kt. – specialistus šioje konferencijoje skirtingais pjūviais ir probleminiais klausimais bus pristatyta daugybė temų, atskleidžiančių dviejų svarbiausių Lietuvos ir Lenkijos šventovių daugiau nei 600 metų trunkantį koegzistavimą.

Vilniaus katedra XVI a. vid. /
Katedra wileńska na połowie XVI w.
In: Georg Braun, Franz Hogenberg, *Civitates orbis terrarum*, Cologne, 1581

Tematyka konferencji

Tematykę z zakresu dziejów katedr krakowskiej i wileńskiej podejmowano wielokrotnie, ale nigdy w powiązaniu ze sobą. Oba kościoły odegrały i odgrywają nadal znaczącą rolę w kształtowaniu świadomości narodowej Litwinów i Polaków, ich kultury politycznej, dawnych i współczesnych tradycji państwowych. Węzi między tymi kościołami katedralnymi występowały na poziomie ordynariuszy diecezji oraz kapituł katedralnych, a ich decyzje miały dalekosiężne skutki geopolityczne, gospodarcze i kulturowe. Tymczasem liczne kwestie badawcze dotyczą w równym stopniu obu świątyń ulokowanych w dwóch stołecznych miastach Rzeczypospolitej Obojga Narodów, tj. Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego. Postawienie względem nich tych samych pytań oraz wskazanie na podobieństwa i różnice między nimi może przynieść zupełnie nowe i nieoczekiwane wyniki. Zakres tematyczny konferencji wymaga udziału specjalistów z różnych dziedzin – historii i nauk pomocniczych historii, historii sztuki, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa i in., co zapewni szerokie i wieloaspektowe ujęcie problematyki wiążącej się z ponad 600-letnim okresem współlistnienia dwu najważniejszych świątyń Litwy i Polski.

Wawelio katedra XVI a. pab. /
Katedra na Wawelu pod koniec XVI w.
In: Georg Braun, Franz Hogenberg, *Civitates orbis terrarum*, Cologne, 1617

PROGRAMA / PROGRAM

Spalio 12 d., trečiadienis / 12 października, środa

8.30–9.00

Konferencijos dalyvių registracija /
Rejestracja uczestników konferencji

9.00–9.30

Konferencijos atidarymas, sveikinimai /
Otwarcie konferencji, powitanie

9.30–10.00

Krzysztof J. Czyżewski
(Vavelio karališkoji pilis –
Valstybiniai meno rinkiniai, Krokua, Lenkija /
Zamek Królewski na Wawelu –
Państwowe Zbiory Sztuki, Kraków, Polska)
Ižanga / Wprowadzenie

I posėdis

VYSKUPYSTĖ IR KATEDRA

Sesja I

BISKUPSTWO I KOŚCIÓŁ KATEDRALNY

Moderatorius / Moderator
Prof. dr. Rimvydas Petrauskas

10.00–10.20

Dr hab. Marek Kowalski
(Krokuvos Jogailos universitetas, Lenkija /
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Polska)

*Vilniaus vyskupystės susikūrimas 1390–1391 m. /
Powstanie biskupstwa wileńskiego w 1390–1391 roku*

Vilniaus katedra ir Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmai iš paukščio skrydžio /
Katedra wileńska i pałac wielkich książąt litewskich z lotu ptaka

10.20–10.40

Dr hab. Piotr Węcowski
(Varšuvos universitetas, Lenkija /
Uniwersytet Warszawski, Polska)

*Krokuvos metropolinės tradicijos
Viduramžiais ir Naujaisiais laikais /
Średniowieczne i nowożytne tradycje
metropolitalne Krakowa*

10.40–11.00

Doc. dr. Vydas Dolinskas
(Nacionalinis muziejus
Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai, Vilnius;
Vilniaus universitetas, Lietuva /
Muzeum Narodowe –
Pałac Wielkich Książąt Litewskich, Wilno;
Uniwersytet Wileński, Litwa)

*Vilniaus arkivyskupijos klausimas
1764 m. tarpuvaldžiu /
Kwestia arcybiskupstwa wileńskiego
w okresie bezkrólewia 1764 roku*

11.00–11.20

Ks. prał. prof. dr hab. Jacek Urban
(Krokuvos katedros kapitulos
archyvas ir biblioteka, Lenkija /
Archiwum i Biblioteka
Krakowskiej Kapituły Katedralnej, Polska)

*Metropolijos teisės suteikimas
Krokuvai ir Vilniui 1926 m. /
Podniesienie Krakowa i Wilna
do rangi metropolii w 1926 roku*

11.20–11.40

Kavos pertrauka / Przerwa na kawę

Krokuvos katedra ir Vavelio karališkoji pilis nuo Sandomiero bokšto /
Widok na katedrę i Zamek Królewski na Wawelu z baszty Sandomierskiej

II posėdis

KATEDRA IR VALDŽIOS ELITAS

Sesja II

KATEDRA I ELITY WŁADZY

Moderatorius / Moderator

Jerzy T. Petrus

11.40–12.00

Prof. dr. Rimvydas Petrauskas

(Vilniaus universitetas, Lietuva /
Uniwersytet Wileński, Litwa)

Lietuvos valdovai ir didikai Vilniaus katedroje

XV a. – XVI a. pradžioje /

*Litewscy władcy i magnaci w katedrze wileńskiej
w XV – na początku XVI wieku*

12.00–12.20

Dr Jacek Żukowski

(Varšuvos karališkoji pilis – Muziejus, Lenkija /
Zamek Krolewski w Warszawie – Muzeum, Polska)

Jogailos krikštas ir karūnavimas.

Matėjaus Gundelacho piešinys

iš Vienos Albertinos muziejiaus /

Chrzest i koronacja Władysława Jagiełły.

Rysunek Matthäusa Gundelacha

z wiedeńskiej Albertiny

12.20–12.40

Dr. Gitana Zujienė

(Lietuvos istorijos institutas, Vilnius /
Instytut Historii Litwy, Wilno)

Valdovų inauguracija Vilniuje ir Krokuvoje –

Aleksandras Jogailaitis 1492 ir 1501 m. /

Inauguracje monarsze w Wilnie i Krakowie –

Aleksander Jagiellończyk w roku 1492 i 1501

12.40–13.00

Dr hab. Bożena Czwojdrak

(Katowicų Silezijos universitetas, Lenkija /
Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska)

Jastšembcų giminė Krokuvos ir

Vilniaus katedrose XIV ir XV a. /

Ród Jastrzębców w katedrze krakowskiej

i wileńskiej w XIV i XV wieku

13.00–13.20

Anna Wszyńska

(Krokuvos Jogailos universitetas, Lenkija /
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Polska)

Apranga, kurianti valdovą.

Lenkiška karūnavimo apranga XV ir XVI a. /

Strój, który czyni władcą.

Polski strój koronacyjny w XV i XVI wieku

13.20–13.40

Diskusijos / Dyskusje

13.40–14.40

Pietų pertrauka / Przerwa obiadowa

Šv. Kazimiero koplyčia pietiniame Vilniaus katedros kampe /
Kaplica św. Kazimierza w południowym rogu katedry wileńskiej

Vazų ir Žygimantų koplyčios prie pietinio įėjimo
į Krokuvos katedrą /
Kaplica Wazów oraz Kaplica Zygmuntowska przy
południowym wejściu do katedry na Wawelu

III posėdis

KATEDRA KAIP PASTATAS

Sesja III

KATEDRA JAKO BUDOWLA

Moderatorius / Moderator

Doc. dr. Vydas Dolinskas

14.40–15.00

Dr. Napaleonas Kitkauskas

Vilniaus katedros statybos apžvalga

(remiantis XX a. tyrimais) /

Zarys dziejów budowy katedry wileńskiej

(na podstawie XX-wiecznych badań)

15.00–15.20

Habil. dr. Rūta Janonienė

(Vilniaus dailės akademija, Lietuva /

Wileńska Akademia Sztuk Pięknych, Litwa)

Pirmosios Vilniaus katedros statybos istorija:

tarp mito ir faktų /

Budowa pierwszej katedry wileńskiej:

między mitem a faktami

15.20–15.40

Dr Jakub Adamski

(Varšuvos universitetas, Lenkija /

Uniwersytet Warszawski, Polska)

Ką mums gali pasakyti gotikinės Vilniaus katedros erdvė?

Svarstymai apie Vidurio Europos ir Baltijos regiono

Viduramžių katedrų formos ir funkcijos ryšį /

Co może nam powiedzieć typ przestrzenny

gotyckiej katedry w Wilnie?

Rozważania o relacjach między formą i funkcją

średniowiecznych katedr w środkowej Europie

i w obszarze nadbałtyckim

15.40–16.00

Dr. Elmantas Meilus

(Lietuvos istorijos institutas, Vilnius /

Instytut Historii Litwy, Wilno)

Kuklūs šaltinių duomenys apie Vilniaus katedrą

maskvėnų okupacijos metais (1655–1661) /

Nieliczne źródła do dziejów katedry wileńskiej z

okresu okupacji moskiewskiej (1655–1661)

16.00–16.20

Dr hab. Piotr Gryglewski

(Lodzės universitetas, Lenkija /

Uniwersytet Łódzki, Polska)

Pastatas kaip istorinis liudijimas.

Naujųjų laikų architektoninės struktūros ryšio

problema laiko tėkmėje remiantis

Krokuvos ir Vilniaus sostinių katedrų pavyzdžiais /

Budowla jako świadectwo historyczne. Problem

nowożytnych relacji struktury architektonicznej wobec

czasu na przykładzie stołecznych katedr Krakowa i Wilna

16.20–16.40

Kavos pertrauka / Przerwa na kawę

Vilniaus arkikatedros bazilikos Didysis altorius /
Oltarz główny bazyliki archikatedralnej w Wilnie

Krokuvos Vavelio katedros Ara Patriae – Tėvynės altorius /
Oltarz Ojczyzny – Ara Patriae – w katedrze wawelskiej

IV posėdis

KATEDRA KAIP NEKROPOLIS

Sesja IV

KATEDRA JAKO NEKROPOLIA

Moderatorius / Moderator

Habil. dr. Rūta Janonienė

16.40–17.00

Dr hab. Marek Walczak

(Krokvos Jogailos universitetas, Lenkija /
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Polska)

*Vavelio ir Vilniaus nekropoliai Europos kontekste /
Nekropolie na Wawelu i w Wilnie w kontekście europejskim*

17.00–17.20

Dr hab. Marek Janicki

(Varšuvos universitetas, Lenkija /
Uniwersytet Warszawski, Polska)

*Vytauto Didžiojo palaidojimas ir atminimas
Vilniaus katedroje Jogailos atminimo Krokvos katedroje
ir XVI a. Jogailaičių dinastinės tradicijos kontekste /
Pochówek i upamiętnienie wielkiego księcia Witolda w
katedrze wileńskiej w kontekście komemoracji
Władysława Jagiełły w katedrze krakowskiej i tradycji
dynastycznej Jagiellonów w XVI wieku*

Lenkijos karaliaus ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio Žygimanto Augusto antkapinis paminklas Vavelio katedroje, Santis Gučis (Santi Gucci), apie 1560 /
Nagrobek króla polskiego i wielkiego księcia litewskiego Zygmunta Augusta w katedrze na Wawelu, Santi Gucci, ok. 1560

Katedra na Wawelu

17.20–17.40

Doc. dr. Rūta Birutė Vitkauskienė

(Lietuvos nacionalinis muziejus, Vilnius;
Vilniaus dailės akademija, Lietuva /
Litewskie Muzeum Narodowe, Wilno;
Wileńska Akademia Sztuk Pięknych, Lietuva)

*Mykolas Homolickis apie Vytauto kapą, antkapį
ir altorių senojoje Vilniaus katedroje /
Michał Homolicki o grobie, nagrobku i ołtarzu
Witolda w starej katedrze wileńskiej*

17.40–18.00

Dr Renata Sulewska

(Varšuvos universitetas, Lenkija /
Uniwersytet Warszawski, Polska)

*XVI a. kanauninkų paminklai
Krokvos ir Vilniaus katedrose /
Szesnastowieczne pomniki kanoników
w katedrach w Krakowie i Wilnie*

18.00–18.20

Diskusijos / Dyskusje

18.20–19.00

**Abiejų Tautų Respublikos sakralinės muzikos koncertas /
Koncert muzyki sakralnej doby Rzeczypospolitej Obojga
Narodów**

Lietuvos Didžiosios
Kunigaikštystės
kanclerio, Vilniaus
vaivados Alberto
Goštauto antkapinis
paminklas Vilniaus
katedroje, Bernardas
Zanobijus Džanotis
(Bernardino Zanobi de
Gianotis), apie 1539 /
Nagrobek kanclerza
wielkiego litewskiego i
wojewody wileńskiego
Olbrachta Gasztolda
w katedrze wileńskiej,
Bernardino Zanobi de
Gianotis, ok. 1539

Vilniaus katedra

*Spalio 13 d., ketvirtadienis /
13 października, czwartek*

**V posėdis
VYSKUPAI, KAPITULOS IR
KATEDROS DVASININKAI**

**Sesja V
BISKUPI, KAPITUŁY ORAZ
DUCHOWIEŃSTWO KATEDRALNE**

Moderatorius / Moderator

Doc. dr. Ramunė Šmigelskytė-Stukienė

9.00–9.20

Prof. dr hab. Tomasz Kempa

(Torunės Mikalojaus Koperniko universitetas, Lenkija /
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Polska)

*Lietuvos elito požiūris į Jurgio Radvilos nominaciją Krokuvos,
o Bernardo Maciejevskio – Vilniaus vyskupu /*

*Elita litewska wobec nominacji Jerzego Radziwiłła na
biskupstwo krakowskie i Bernarda Maciejowskiego na
biskupstwo wileńskie*

9.20–9.40

Dr Wioletta Pawlikowska-Butterwick

(Lenkijos mokslų akademijos Istorijos institutas, Varšuva /
Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk, Warszawa)

Ginčas dėl Vilniaus vyskupystės

tarp Krokuvos ir Vilniaus katedrų atstovų XVI a. /

*Kazus sporu o biskupstwo wileńskie na tle związków osobowych
między katedrami wileńską i krakowską w XVI wieku*

9.40–10.00

Dr Anna Czyż

(Varšuvos kardinolo Stefano Vyšynskio universitetas, Lenkija /
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie, Polska)

*Atsiminimai apie pirmtakus ir ginčai su kapitula,
arba dėl vyskupo Mikalojaus Stepono Paco veiklos
Vilniaus katedros lobyno naudai /*

*Pamięć o poprzednikach i kłótnie z kapitułą,
czyli o działalności biskupa Mikołaja Stefana Paca
na rzecz skarbcza katedry wileńskiej*

10.00–10.20

Prof. dr hab. Lidia Korczak

(Krokuvos Jogailos universitetas, Lenkija /
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Polska)

*Tarp katedros ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės
kanceliarijos – katedros dvasininkai valstybės tarnyboje
(iki XVI a. vidurio) /*

*Między katedrą a kancelarią Wielkiego Księstwa Litewskiego –
kler katedralny w służbie władzy (do połowy XVI wieku)*

10.20–10.40

Ks. dr Tadeusz Kasabuła

(Balstogės arkidiecezijos archyvas ir muziejus, Lenkija /
Archiwum i Muzeum Archidiecezjalne w Białymstoku,
Polska)

*Krokuvos bažnytinės aplinkos įtaka Vilniaus katedros
sąrangai ir kapitulos organizacijai XV–XVIII a. /*

*Wpływ krakowskiego środowiska kościelnego na ustrój i
organizację kapituły katedralnej wileńskiej w XV–XVIII wieku*

10.40–11.00

Kavos pertrauka / Przerwa na kawę

Šv. Kazimiero koplyčios altorius su Lietuvos ir Lenkijos globėjo sarkofagu /
Ołtarz w kaplicy św. Kazimierza z sarkofagiem patrona Litwy i Polski

Moderatorius / Moderator

Dr hab. Marek Walczak

11.00–11.20

Prof. dr Richard Butterwick-Pawlikowski

(Europos kolegija, Varšuva, Lenkija /
Kolegium Europejskie, Warszawa, Polska)

*Vilniaus vyskupų mėginimai siekti Krokuvos vyskupystės
XVIII a. pabaigoje /*

*Zakusy biskupów wileńskich na biskupstwo krakowskie
pod koniec XVIII wieku*

11.20–11.40

Jerzy T. Petrus

(Vavelio karališkoji pilis –
Valstybiniai meno rinkiniai, Krokuva, Lenkija /
Zamek Królewski na Wawelu –
Państwowe Zbiory Sztuki, Kraków, Polska)

*Vilniaus kapitulos distinktorius /
Dystynktorium kapituly wileńskiej*

11.40–12.00

Prof. habil. dr. Aldona Prašmantaitė

(Lietuvos istorijos institutas, Vilnius /
Instytut Historii Litwy, Wilno)

*Vilniaus (arki)katedros kapitulos narių distinktoriai:
tarp sacrum ir profanum /*

*Dystynktoria członków wileńskiej kapituly
(archi)katedralnej: między sacrum a profanum*

Krokuvos kapitulos herbas – polichromija
iš Vavelio katedros kapitulos salės, XX a. pr. /
Herb Krakowskiej Kapituły Katedralnej – polichromia z
Kapitularza katedry na Wawelu, pocz. XX w.
Katedra na Wawelu

12.00–12.20

Ks. prał. prof. dr Tadeusz Krahel

(Balgogės arkidiecezinė
kunigų seminarija, Lenkija /
Archidiecezjalne Wyższe Seminarium
Duchowne w Białymstoku, Polska)

*Vilniaus metropolijos kapitulos rūpinimasis
katedros lobynu Antrojo pasaulinio karo metais /
Troska kapituły metropolitalnej w Wilnie o
skarby katedralne w latach drugiej wojny światowej*

12.20–12.40

**Prof. dr. Arvydas Pacevičius,
dr Iwona Pietrzekiewicz**

(Vilniaus universitetas, Lietuva /
Uniwersytet Wileński, Litwa;
Krokuvos pedagoginis universitetas, Lenkija /
Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Polska)

*Krokuvos ir Vilniaus katedrų bibliotekų istorija –
panašumai, skirtumai, paveldas /
Dzieje bibliotek katedralnych w Krakowie i w Wilnie –
podobieństwa, różnice, dziedzictwo*

13.00–13.20

Diskusijos / Dyskusje

13.20–14.20

Pietų pertrauka / Przerwa obiadowa

Vilniaus kapitulos herbas, XV a. I p. /
Herb Wileńskiej Kapituły Katedralnej, I. poł. XV w.
Bibliothèque royale de Bibliothèque, Bruxelles

VI posėdis
PATROCINIJO IR
ŠV. KAZIMIERO KULTAS

Sesja VI
PATROCINIA ORAZ KULT
ŠW. KAZIMIERZA

Moderatorius / Moderator
Ks. dr Tadeusz Kasabuła

16.20–16.40

Kavos pertrauka / Przerwa na kawę

16.40–17.00

Aleksander Stankiewicz

(Krokuvos Jogailos universitetas, Lenkija /
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Polska)

Vengrijos karaliaus šv. Vladislavo kultas ir ikonografija
Abiejų Tautų Respublikoje. Problemos apžvalga /
Kult i ikonografia św. Władysława, króla Węgier,
w Rzeczpospolitej Obojga Narodów. Zarys problematyki

17.00–17.20

Doc. dr. Mintautas Čiurinskas

(Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Vilnius /
Instytut Literatury Litewskiej i Folkloru, Wilno, Litwa)

Šv. Kazimieras, Lietuvos istorijos įvykiai ir
Vilniaus katedrinė bažnyčia XVI a. 2–3 deš. /
Św. Kazimierz, wydarzenia historyczne na Litwie
i wileński kościół katedralny w drugim i trzecim
dziesięcioleciu XVI wieku

17.20–17.40

Jerzy Żmudziński

Vadinamasis Pacų kryželis iš Vavelio katedros lobyno –
atminimo ženklas iš šv. Kazimiero karsto atidengimo
Vilniaus katedroje 1677 metais?

Apie XVII a. II pusės Lietuvos globėjo kulto tyrimus /
Tzw. Krzyżyk Paców w skarbcu katedry wawelskiej –
pamiątką eksploracji trumny św. Kazimierza
w katedrze wileńskiej w 1677 roku?

Do zagadnienia kultu świętego patrona Litwy
w drugiej połowie XVII wieku

VII posėdis
KATEDROS LITURGIJA

Sesja VII
LITURGIA KATEDRALNA

17.40–18.00

Prof. dr hab. Maria Starnawska

(Čenstakavos Jono Dluogošo akademija, Lenkija /
Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie, Polska)

Kryžiaus dienų ir šv. Morkaus procesijos Krokuvoje ir
Vilniuje vėlyvaisiais Viduramžiais bei Naujaisiais laikais /
Procesja w Dni Krzyżowe i dzień św. Marka w Krakowie
i w Wilnie w późnym średniowieczu i epoce nowożytnej

18.00–18.20

Ks. dr Stanisław Hołodok

(Balstogės arkidiecezinė
kunigų seminarija, Lenkija /
Archidiecezjalne Wyższe Seminarium
Duchowne w Białymstoku, Polska)

Pamaldos Vilniaus katedroje XIX a. pirmoje pusėje /
Śłużba Boża w katedrze wileńskiej w pierwszej połowie
XIX wieku

18.20–18.40

Diskusijos / Dyskusje

Angelas, laikantis skydelį
su Vilniaus katedros
kapitulos herbu,
XV a. – XVI a. pr. /
Anioł trzymający tarczę
z herbem Wileńskiej
Kapituły Katedralnej,
XV w. – pocz. XVI w.
Bažnytinio paveldo
muziejus, Vilnius

*Spalio 14 d., penktadienis /
14 października, piątek*

*VIII posėdis
ISTORINIAI IR MENINIAI
SVARSTYMAI*

*Sesja VIII
ZAGADNIENIA
HISTORYCZNO-ARTYSTYCZNE*

*Moderatorius / Moderator
Dr. Sigita Maslauskaitė-Mažyliienė*

9.00–9.20

Dr Michał Wardzyński
(Varšuvos universitetas, Lenkija /
Uniwersytet Warszawski, Polska)

*Iš Antverpeno ir Vilniaus į Krokuvą.
Op Nederlandse manier tradicijų perėmimas
mažąjoje architektūroje ir skulptūroje Vazų laikais /
Z Antwerpii i Wilna do Krakowa.
Transfer tradycji op Nederlandse manier
w małej architekturze i rzeźbie doby Wazów*

9.20–9.40

Piotr Jamski
(Lenkijos mokslų akademijos Meno institutas, Varšuva /
Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk, Warszawa)

*Aštuonios Šv. Kazimiero koplyčios sidabrinės skulptūros /
Osiem srebrnych posągów w kaplicy św. Kazimierza*

9.40–10.00

Barbara Jamska, Piotr Jamski
(Lenkijos mokslų akademijos Meno institutas, Varšuva /
Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk, Warszawa)

*Nežinomas XVIII a. pabaigos Vilniaus katedros vaizdas /
Nieznany widok katedry wileńskiej z końca XVIII wieku*

*IX posėdis
DIDYSIS VILNIAUS
KATEDROS PERSTATYMAS*

*Sesja IX
WIELKA PRZEBUDOWA
KATEDRY WILEŃSKIEJ*

10.00–10.20

Dr Mikołaj Getka-Kenig
(Varšuvos universitetas, Lenkija /
Uniwersytet Warszawski, Polska)

*Ideologinis klasicistinės Vilniaus katedros perstatymo
aspektas XVIII a. pabaigoje /
Ideologiczny wymiar klasycystycznej przebudowy
katedry wileńskiej w końcu XVIII wieku*

10.20–10.40

Prof. dr hab. Katarzyna Mikocka-Rachubowa
(Lenkijos mokslų akademijos Meno institutas, Varšuva /
Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk, Warszawa)

*Vilniaus katedros skulptūros ir jų kūrėjas Tomazas Riginis /
Rzeźby wileńskiej katedry i ich twórca Tommaso Righi*

10.40–11.00

Natalia Koziara
(Krokuvos Jogailos universitetas, Lenkija /
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Polska)

*Pranciškaus Smuglevičiaus ir Kostantės Vilanio
molbertinės tapybos Vilniaus katedroje
ikonografinė programa /
Program ikonograficzny obrazów sztalugowych
Franciszka Smuglewicza i Costantego Villaniego w
katedrze wileńskiej*

11.00–11.20

Kavos pertrauka / Przerwa na kawę

X posėdis

KATEDRA PADALIJIMŲ LAIKOTARPIU IR JOS SOCIALINĖ APLINKA

Sesja X

KATEDRA W OKRESIE ZABORÓW I JEJ OTOCZENIE SPOŁECZNE

Moderatorius / Moderator

Krzysztof J. Czyżewski

11.20–11.40

Dr Dominik Ziarkowski

(Krokvos ekonomikos universitetas, Lenkija /
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Polska)

*Krokvos ir Vilniaus katedros turistų vadovuose
iki 1914 m. (Turistų vadovų tyrimų poreikis
meno istoriografijos raidos kontekste Lenkijoje) /
Katedry krakowska i wileńska w przewodnikach
turystycznych wydanych do 1914 roku. (Przyczynek do
badań literatury przewodnikowej w kontekście rozwoju
historiografii artystycznej Polski)*

11.40–12.00

Weronika Rostworowska

(Vavelio karališkoji pilis –
Valstybiniai meno rinkiniai, Krokuva, Lenkija /
Zamek Królewski na Wawelu –
Państwowe Zbiory Sztuki, Kraków, Polska)

*Aristokratinių fundacijų ir dovanų
reikšmė abiejų sostinių katedroms XIX a. /
Znaczenie fundacji i darów
arystokratycznych dla obu katedr
stołecznych w XIX wieku*

12.00–12.20

Dr Tomasz Szybisty, Anna Zeńczak

(Krokvos Jogailos universitetas, Lenkija /
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Polska;
Krokvos nacionalinis muziejus, Lenkija /
Muzeum Narodowe w Krakowie, Polska)

*Krokvos katedros Šafranecų koplyčios
restauravimas 1901–1908 m.:
istorija, meninė ir idėjinė programa /
Restauracja kaplicy Szafranców
w katedrze krakowskiej w latach 1901–1908:
dzieje, program artystyczny i ideowy*

12.20–12.40

Dr. Algė Andriulytė

(Vilniaus dailės akademija, Lietuva /
Wileńska Akademia Sztuk Pięknych, Litwa)

*Vilniaus arkikatedroje 1931 m. rastų karališkųjų palaikų
atvaizdai: protėvių kultas ar dokumentas? /
Wizerunki szczątków królewskich odnalezionych w
archikatedrze wileńskiej w roku 1931:
kult przodków czy dokument?*

12.40–13.00

Prof. dr hab. Michał Woźniak

(Bydgoščiaus Leono Vyčulkovskio apygardos muziejus,
Lenkija /
Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego
w Bydgoszczy, Polska)

*Leonas Vyčulkovskis Vavelyje /
Leon Wyczółkowski na Wawelu*

13.00–13.20

Anna Bednarek

(Krokvos miesto istorijos muziejus, Lenkija /
Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, Polska)

*Vavelio katedra XIX a. fotografijose –
tarp suvenyro atsiminimui ir dokumento /
Katedra wawelska na XIX-wiecznych fotografiach –
między pamiątką a dokumentem*

13.20–13.40

Dr Wojciech Walanus

(Krokvos Jogailos universitetas, Lenkija /
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Polska)

*Fotografija Vilniaus katedros tyrimuose
ant XX a. slenksčio: Vladislavo Zahorskio veikla /
Fotografia w badaniach nad katedrą wileńską
u progu XX wieku: działalność Władysława Zahorskiego*

13.40–14.00

Ewa Skotniczna

(Krokvos Jogailos universitetas, Lenkija /
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Polska)

*Grafikos reikšmė Krokvos ir Vilniaus katedrų
XIX a. vaizdų populiarinimui /
Znaczenie grafiki w procesie popularyzacji wizualnej
katedry krakowskiej i wileńskiej w XIX wieku*

14.00–14.30

Diskusijos ir konferencijos apibendrinimas /

Dyskusje i podsumowanie konferencji

Vilniaus katedra /
Katedra w Wilnie

Krokvos Vavelio katedra /
Katedra na Wawelu w Krakowie

Išleido / Wydawca

**Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai /
Muzeum Narodowe – Pałac Wielkich Książąt Litewskich**

**Parengė / Opracowanie
Marijus Uzorka**

**Koordinavo / Koordynacja
Gintarė Tadarovska**

**Vertė / Tłumaczenie
Marijus Uzorka**

**Redagavo / Redakcja
Indrė Makauskaitė, Beata Piasecka**

Vilnius, 2016